

David Pagès i Cassú

L'EPISTOLARI DE POMPEU FABRA

El passat dijous 24 de gener es commemorà el centenari de la publicació de les *Normes Ortogràfiques* de l'IEC, que són la base del català escrit modern i de la normativa vigent a tots els territoris de llengua catalana.

Hi haurà, de ben segur, moltes maneres de celebrar aquest aniversari al llarg de l'any: conferències, estudis, exposicions, publicacions... Demà mateix es presentarà a Barcelona, a la seu d'Òmnium, l'*Epistolari de Pompeu Fabra*, corresponent al vuitè volum de les obres completes, dirigides per **Joan Solà**, ja traspassat, i **Jordi Mir**. El primer va aparèixer el 2005 i el novè, el darrer, ho farà abans de l'estiu. Es tracta d'un extens epistolari, recollit i anotat per **Jordi Manent**, que en destaca l'interès lingüístic estricte, filològic i històric. Hi inclou 516 cartes, que es poden llegir per ordre cronològic (394 d'enviades, 120 de rebudes i 2 documents més), 198 de les quals, inèdites, escrites entre finals de 1892 i principis de 1893 i 1948. En total, 167 corresponents.

Tota l'obra és una mina llarga de la qual es pot extreure informació ben variada referent a la seva formació i als seus projectes, a l'avenç de la tasca normativitzadora, a la dimensió que adquiria com a figura pública... N'hi ha moltes, de cartes, que, per un motiu o altre, conviden a aturar-nos-hi. En reproduïm una, escrita a Barcelona el 30 de setembre de 1930, adreçada a **Carles Rahola**, en relació amb el convit a la conferència inaugural a Girona del curs de gramàtica impartit per **Mn. Ignasi Enric Jordà**. La sessió tingué lloc a la nostra ciutat el 10 d'octubre de 1930.

«Estimat amic Rahola,

Puc venir a Girona qualsevol dia de la primera quinzena d'octubre exceptuant els diumenges. Fixeu el dia i feu-me'l saber tot seguit. "La fixació de la llengua literària" podria ésser el tema de la meva conferència. O preferiríeu una lliçó qualsevol de gramàtica catalana?

Vostre afm.

P. Fabra»

Cal dir, a més, que aquest volum també conté el text complet d'un curs per correspondència que el Mestre va endegar durant el seu exili a l'Estat francès. Té un valor afegit: va ser, molt possiblement, la darrera obra que va redactar abans de la seva mort (Nadal de 1948). I encara una altra cosa. La lectura de les cartes ens permet dibuixar el perfil intern d'un home excepcional: buscador de consensos, elegant, ferm, intel·ligent... Un home que, en temps difícils, mai no abandonà «ni la tasca ni l'esperança».